

แนวทางการจับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติ

องค์การบริหารส่วนตำบล โป่งแดง

อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

NO GIFT POLICY

งดรับ ของขวัญ

รวมถึงผลประโยชน์อื่นใด ในทุกเทศกาล
เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต โปร่งใส
และตรวจสอบได้

โทร 044-333-455

facebook องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแดง

คำนำ

การทุจริตและประพฤติมิชอบยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง ความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ของประเทศต่อนานาชาติ ซึ่งสะท้อนได้จากค่าคะแนน ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) ในปี ๒๕๖๗ ประเทศไทยได้ ๓๔ คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ ๑๐๗ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก โดยปัญหาที่สำคัญ คือ การทุจริตประพฤติมิชอบโดยใช้ ตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ และการเรียกรับสินบนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญ กิจกรรมที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ เป้าหมายที่ ๑ ข้อที่ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) เพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสในการรับสินบน ผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี ๒๕๗๙ อันจะส่งผลให้ปัญหาการทุจริต การเรียกรับสินบนในหน่วยงานภาครัฐลดลง และคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยสูงขึ้น

สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแดง ซึ่งได้รับมอบหมาย ให้เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม จึงได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐ นำไปปรับใช้ หรือ ประยุกต์ให้ เหมาะสมตามบทบาทภารกิจของแต่ละ หน่วยงาน และขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐในการป้องกัน หรือลดโอกาส ในการรับสินบน ผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแดง

ตุลาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
๑. ความเป็นมา	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
๓. นิยามศัพท์เฉพาะ	๒
๔. กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๔
๕. ตัวอย่างการรับของขวัญและสิ่งตอบแทนในต่างประเทศ	๗
๖. แนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่”	๑๓
ภาคผนวก	
- แบบรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับบุคคล	๑๖
- แบบรายงานรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับหน่วยงาน	๑๗
เอกสารอ้างอิง	๑๘

แนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่”

๑. ความเป็นมา

การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทยมาอย่างช้านาน สาเหตุ และปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตในระบบราชการอย่างเห็นได้ชัดนั้นคือ ระบบอุปถัมภ์และพฤติกรรมการอุปถัมภ์ระหว่างกัน นำมาซึ่งการให้หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อเป็นสิ่งตอบแทน ส่งผลต่อการใช้ดุลยพินิจหรือการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งที่เจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม กลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไป โดยไม่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันอาจนำไปสู่การเรียกรับ หรือยอมที่จะรับประโยชน์ในการกระทำทุจริตในภาครัฐได้ ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาภาครัฐจะมีนโยบายในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบมาโดยตลอดก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมกันหาแนวทางหรือมาตรการที่จะนำไปสู่การป้องกันการทุจริตให้ได้ผลอย่างเป็นรูปธรรม ในการประยุกต์ใช้ ISO ๓๗๐๐๑ กับประเด็นด้านการให้ และ รับของขวัญ ด้านการดำเนินการ (Operation) กำหนดให้องค์กรต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ออกแบบขึ้น เพื่อป้องกันการเสนอ การให้ หรือการรับของขวัญ เครื่องแสดงไมตรีจิต การบริจาคน และประโยชน์ในลักษณะ เดียวกัน เมื่อมีการเสนอ การให้ หรือการรับ คือ สินบน ดังนั้น มาตรการงดให้และรับของขวัญจึงเป็นมาตรการหนึ่ง ในการลดความเสี่ยงด้านสินบน เนื่องจากการให้และรับของขวัญมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติ ตาม อำนาจหน้าที่ของผู้ให้หรือผู้รับ มาตรการที่ดีที่สุดคือการไม่ให้หรือรับของขวัญ หรือประโยชน์อื่นใดโดยสิ้นเชิง หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ควรกำหนดเกณฑ์การให้ หรือรับที่ชัดเจน ตรวจสอบได้

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติเสนอ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายโดยรวมให้ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) อยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของโลกในปี ๒๕๗๙ มีมาตรการควบคุมกำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและ ตรวจสอบได้ ยกกระตบการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง ปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับ ใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรม และให้มีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อให้ประเทศไทย ปลอดทุจริต โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญ (Big Rock) เพื่อให้เกิดการปฏิรูปประเทศมีผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมภายใต้ระยะเวลาการดำเนินการปฏิรูป ประเทศที่ยังคงเหลือตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดว่าการปฏิรูป ประเทศคาดหวังว่าจะบรรลุผลใน ๕ ปี ทั้งนี้ มีกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ในเป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศตน

๑ รัฐพร มลายพันธ์. การประยุกต์ใช้ ISO ๓๗๐๐๑ กับประเด็นด้านการให้ และรับของขวัญ The Implementation of ISO ๓๗๐๐๑ with Gift Giving and Receiving. ที่มา <https://drive.google.com/file/d/0ldXmzst-ib๖RTZEod๗cWVVO๘Nsmth๙ZQ/view>.

เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ดังนั้น หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการให้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด จากการปฏิบัติหน้าที่”

สำนักปลัดเป็นหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบหลัก ในการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy” ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการ และนำไปสู่การปฏิบัติแก่หน่วยงานภาครัฐให้นำไปปรับใช้หรือประยุกต์ให้เหมาะสมตามบทบาทภารกิจ ของแต่ละหน่วยงานและขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งเป็นส่วนหนึ่งของ แนวทางในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency assessment : ITa) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อป้องกัน หรือลดโอกาสในการรับสินบน ผลประโยชน์ทับซ้อนในรูปแบบต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

๒) เพื่อส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในการไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่

๓) เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรมและโปร่งใส (Organization of Integrity) ของระบบราชการให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITa)

๔) เพื่อสนับสนุนการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น

๓. นิยามศัพท์เฉพาะ

เจ้าหน้าที่ของรัฐ^๒ หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐหรือในรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติและให้หมายความรวมถึง กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ และบุคคลหรือคณะบุคคลธรรมดา ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้ใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางปกครองที่จัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐด้วย

หน่วยงานของรัฐ^๓ หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนกลาง หน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล หน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานของอัยการ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ กองทุน สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานอื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔.

๓ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ.สรุปความหมาย. วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔.

ทุจริตต่อหน้าที่^๔ หมายถึง ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือตามกฎหมายอื่น

การปฏิบัติหน้าที่^๕ หมายถึง เป็นการกระทำหรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่ง ที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง หรือให้รักษาราชการแทนในหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งทั้งเป็นการทั่วไปและเป็นการเฉพาะในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ หรือเป็นการกระทำไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายระบุไว้ให้มีอำนาจหน้าที่ หรืออำนาจหน้าที่ทางปกครอง

ประพฤติมิชอบ^๖ หมายถึง กระทำการหรือละเว้นการกระทำ อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการกระทำอันเป็นความผิดทางวินัยตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น แต่ทั้งนี้ ไม่รวมถึงทุจริตต่อหน้าที่ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ

ผลประโยชน์ทับซ้อน^๗ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติห้ามและเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นยังได้เข้าไปพิจารณาดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ในกิจการของรัฐเพื่อประโยชน์ของรัฐ

การประกาศตน^๘ หมายถึง การประกาศเจตนารมณ์ของผู้บริหารสูงสุดขององค์กร เพื่อแสดงให้บุคคล หรือหน่วยงาน หรือสาธารณชน รัับรู้ว่าผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนในหน่วยงาน มีเจตนารมณ์ที่จะไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ และการรับนั้นจะส่งผลให้เกิดการทุจริต และประพฤติมิชอบทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวจะต้องทำการประกาศฯ เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการและลงนามโดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้น ๆ (ซึ่งเป็นผู้ประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าว) และในการประกาศฯ อย่างน้อยจะต้องมีข้อความที่แสดงให้เห็นว่า เป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในประกาศฯ นั้นด้วย

ของขวัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่^๙ หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน บริการหรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่า และให้รวมถึงทิป โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน รายได้ ผลประโยชน์จากราชการในกรณีปกติ และมีผลต่อการตัดสินใจ การอนุมัติ อนุญาต หรือการอื่นใดในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ไปในทางทุจริตต่อผู้ให้ของขวัญทั้งในอดีต หรือในขณะรับ หรือในอนาคต เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากบริษัทเอกชน แล้วมีส่วนช่วยให้บริษัทเอกชนนั้นเป็นผู้ชนะการประมูลงานก่อสร้างของหน่วยงานตนเอง หรือกรณีเข้าไปเป็นที่ปรึกษาและรับค่าตอบแทนของบริษัทเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุม ตรวจสอบของหน่วยงานรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่อยู่ ส่งผลกระทบต่อความมีอิสระในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นให้เปลี่ยนแปลงไปในทางทุจริต เป็นต้น

^๔ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓

^๕ กลุ่มงานส่งเสริมธรรมาภิบาลในภาครัฐ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ.สรุปลความหมาย.วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๔.

^๖ พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓

^๗ คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อมิให้ดำเนินการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

^๘ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ.สรุปลความหมาย.วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘.

^๙ กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ.สรุปลความหมาย.วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

ทิป (Tip)๑๐ หมายถึง เงินที่ผู้มาติดต่อขอใช้บริการกับหน่วยงานของรัฐ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มอบให้หน่วยงานของรัฐ หรือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติม เพื่อตอบแทนการให้บริการจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามปกติ ซึ่งมิใช่ค่าธรรมเนียมตามที่กฎหมายกำหนดไว้ว่าให้รับได้

สินบน (Bribe)๑๑ หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคล เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

๔.กฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑) ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม๑๒

มาตรา ๑๔๙ ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภา จังหวัด หรือ สมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑๑๓

มาตรา ๑๒๘ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณ เป็นเงินได้จากผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ ออกโดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามธรรมจรรยาตามฐานะตามรูป

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการ เป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓๖ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็น บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและ กระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้อง ระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้น ตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะ มีหน้าที่และอำนาจ ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

๑๐ เรื่องเดียวกัน

๑๑ คู่มือการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๒๘, สำนักชดกัน แห่งผลประโยชน์ สำนักงาน ป.ป.ช., พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๒ คู่มือการป้องกันการกระทำความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตามมาตรา ๑๒๘, สำนักชดกัน แห่งผลประโยชน์ สำนักงาน ป.ป.ช., พ.ศ. ๒๕๖๓

๑๓ เรื่องเดียวกัน

๓) พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๑๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ในหมวดที่ ๑ มาตรฐานทางจริยธรรม

มาตรา ๕ (๔) กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ
(๖) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๕๑๕

“ของขวัญ” หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินที่ให้แกกันเพื่ออวยชัยไมตรี ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสนาหา ให้เพื่อการสงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ และให้หมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจ คำนวณเป็นเงินได้ เช่น การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับ การลดราคา ทรัพย์สินหรือการได้รับบริการ หรือการรับการฝึกอบรม หรือการรับความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง หรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตั๋ว หรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินหรือสิ่งของให้ในภายหลัง

“ทรัพย์สิน” หมายความว่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่าเทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกันและให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในครอบครัว จะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันมิได้ เว้นแต่เป็นการให้ตามปกติประเพณีนิยมซึ่งมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินสามพันบาทจากผู้ให้แต่ละคนและแต่ละโอกาส หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้

ข้อ ๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชามิได้

ข้อ ๗ ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันมิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕

ข้อ ๘ ผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่จากผู้ที่เกี่ยวข้อง มิได้เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๕ หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งได้แก่ผู้มาติดต่องาน ผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑๔ พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕.

๑๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕.

(๑) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น การขอใบรับรอง การอนุมัติ การอนุญาต การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือการร้องเรียน

(๒) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน

(๓) ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจหลักทรัพย์

(๔) ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๖๑๖

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไไม่ได้ เว้นแต่เป็นการเรียไตามข้อ ๑๙ หรือได้รับอนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

หน่วยงานของรัฐซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตในการเรียไตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไ นอกจากจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไแล้ว จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ด้วย ในกรณีนี้ กคร. อาจกำหนดแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไก็ได้

ข้อ ๗ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ควบคุมดูแลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามระเบียบนี้ โดยเคร่งครัด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการลงโทษทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นตามควรแก่กรณี และในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการกระทำนั้นอาจมีเหตุเกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ มีมูลความผิดทางอาญา หรือ อาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายอื่น ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องนั้น เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๘ การเรียไหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไที่ กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี จะพิจารณาอนุมัติให้ตามข้อ ๖ ได้นั้นจะต้องมีลักษณะและวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการเรียไที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐนั่นเอง

(๒) เป็นการเรียไที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันพัฒนาประเทศ

(๓) เป็นการเรียไที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์

(๔) เป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไแล้ว

ข้อ ๑๙ การเรียไหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร. หรือ กคร. จังหวัด แล้วแต่กรณี

(๑) เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไได้

(๒) เป็นการเรียไที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ

(๓) เป็นการเรียไเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน

(๔) เป็นการเรียไ้รตามข้อ ๑๘ (๑) หรือ (๓) เพื่อให้ได้เงินหรือทรัพย์สินไม่เกินจำนวนเงินหรือมูลค่าตามที่ กคร. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๕) เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไ้รตามข้อ ๑๘ (๔) ซึ่ง กคร. ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาก่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ

(๖) เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของรัฐที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นในการขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

๖)มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๐ ๑๗ ให้ถือปฏิบัติว่าข้าราชการชั้นผู้น้อย พึงงดการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ผู้บังคับบัญชา หรือสมาชิกในครอบครัวของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หากฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีให้ถือว่ามีความผิดวินัย ทั้งผู้ให้และผู้รับ

๗)มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ๑๘ เห็นชอบในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ โดยกำหนดให้มีการขับเคลื่อนการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปฯ ที่สำคัญ (Big Rock) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ ในเป้าหมายที่ ๑ ข้อ ๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยประกาศตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน ไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

๕.ตัวอย่างการรับของขวัญและสิ่งตอบแทนในต่างประเทศ

การป้องกันการรับของขวัญหรือทรัพย์สินเป็นอีกหนึ่งหลักปฏิบัติที่เจ้าหน้าที่ต้องยึดถือเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเช่นกัน การรับของขวัญหรือทรัพย์สินเพียงเล็กน้อยอาจกลายเป็นสินบน และนำไปให้เกิดการสร้างบุญคุณ ช่วยเหลือต้องมีการตอบแทนกันหรือมีความเกรงใจต่อกัน โดยเฉพาะในประเทศที่มีวัฒนธรรมเรื่องตอบแทนบุญคุณในระดับสูง เนื้อหาในส่วนนี้จึงขอเสนอถึงการรับของขวัญและสิ่งตอบแทนในต่างประเทศ

๕.๑ ประเทศเกาหลีใต้^{๑๗}

เกาหลีใต้เป็นประเทศที่มีกฎหมายว่าด้วยการห้ามเรียกรับผลประโยชน์และการรับสิ่งของมีค่า ทั้งหลายหรือเรียกว่า “กฎหมายคิม ยองรัน”(Kim Young – ran Law) มีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมให้เป็นไปทางที่ดีขึ้น โดยมีบทบัญญัติในลักษณะเป็นข้อห้ามและแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อควบคุมมิให้เจ้าหน้าที่รัฐ บุคลากรทางการศึกษา (ครู อาจารย์) รวมถึงบรรดาสื่อมวลชนทุกแขนง ห้ามกระทำการร้องขอหรือเรียกรับผลประโยชน์ทั้งทางตรงหรือ ทางอ้อมโดยมิชอบ โดยมีบทลงโทษที่ ครอบคลุมการกระทำความผิดหลายฐาน ทั้งเจ้าหน้าที่ รัฐ บุคลากรทางการศึกษา สื่อมวลชนไปจนกระทั่งบุคคลภายนอกที่มีการกระทำความผิดในลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่รัฐ

หน่วยงานที่ถูกบังคับใช้ ได้แก่ องค์กรส่วนกลาง องค์กรปกครองท้องถิ่น หน่วยงานราชการ ทั่วไป องค์กรสาธารณะ โรงเรียนแต่ละระดับ โรงเรียนเอกชน และสื่อมวลชน

การห้ามให้หรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

๑) กรณีให้หรือรับสิ่งของมีค่าจำนวนเกินกว่า ๑ ล้านวอน (ประมาณ ๓ หมื่นบาท) ต่อครั้ง หรือจำนวนเกินกว่า ๓ ล้านวอน (ประมาณ ๙ หมื่นบาท) ต่อปี

๒) กรณีให้หรือรับเงินจำนวนไม่เกิน ๑ ล้านวอน (ประมาณ ๓ หมื่นบาท) ต่อครั้งอันเกี่ยวข้องกับงานราชการ

๑๗ มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๐.

๑๘ มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓.

๑๙ สมใจ ทองกุล ,มติใหม่กฎหมายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในสาธารณรัฐเกาหลี, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- ๓) กรณีคุ้มครองของเจ้าหน้าที่รัฐให้หรือรับสิ่งของมีค่า
 ๔) กรณีการรับค่าตอบแทนจากภารกิจภายนอกเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

การให้หรือรับสิ่งของมีค่ามีข้อยกเว้นให้สามารถกระทำได้มี ๘ ประการ คือ

- ๑) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปลอบขวัญ ให้กำลังใจ ให้รางวัลหรืออื่น ๆ แก่ข้าราชการชั้นผู้น้อย
 ๒) มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างราบรื่น เรียบร้อยตามรูปแบบ

ระเบียบปฏิบัติและพิธีการในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

๓) อยู่ในขอบเขตของอำนาจที่สามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง

๔) เป็นการให้แก่ญาติพี่น้องของตนเอง

๕) เป็นการให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐผู้ซึ่งประสบเคราะห์กรรม ประสบภัยพิบัติ ป่วยเป็นโรคภัยไข้เจ็บ หรือตกอยู่ในภาวะยากลำบากแสนสาหัส หรืออื่น ๆ ทั้งเป็นการให้ในระยะสั้นหรือระยะยาว หรือเป็นการให้อย่างต่อเนื่องตามข้อกำหนดขององค์กร ตามระเบียบปฏิบัติ หรือตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

๖) เป็นการใช้สำหรับภารกิจในทางราชการตามปกติทั่วไปที่ยึดถือปฏิบัติแบบเดียวกัน เช่น ค่ายานพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร เป็นต้น

๗) เป็นการแจกจ่ายแก่คนทั่วไปที่มีใช้เป็นการเฉพาะราย เช่น สิ่งของที่ระลึกหรือสิ่งของเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๘) รูปแบบอื่นตามระเบียบหรือตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามธรรมเนียมทางสังคม ที่สามารถกระทำได้ เมื่อรับทราบถึงข้อยกเว้นให้สามารถกระทำได้สำหรับการให้หรือรับสิ่งของมีค่า

ทั้ง ๘ ประการดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาตาม ข้อ ๒) ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้ในเรื่องของการปฏิบัติราชการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและราบรื่นแล้วนั้น พบว่า มีข้อกำหนดรายละเอียดอันจำเป็นต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนี้

- ค่าอาหาร ไม่เกิน ๓ หมืนวอน (ประมาณ ๙๐๐ บาท) เช่น อาหาร ของว่าง (ชา กาแฟ หรือขนม) เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และเครื่องดื่มประเภทอื่น ๆ เป็นต้น
- ค่าของขวัญ ไม่เกิน ๕ หมืนวอน (ประมาณ ๑,๕๐๐ บาท) สิ่งของมีค่าทั้งหมดทั้งปวง ยกเว้นค่าอาหารและภาษีสังคม (รายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการเข้าสังคม)
- ภาษีสังคม ไม่เกิน ๑ แสนวอน (ประมาณ ๓,๐๐๐ บาท) เงินช่วยเหลือในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้ง พวงหรีด ซ่อดอกไม้ เป็นต้น

ข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งตามจำนวน คือ ๓/๕/๑๐ โดย ๓ หมายถึง การจัดเลี้ยงอาหารต้องไม่เกินรายละเอียด ๓ หมืนวอน ๕ หมายถึง การให้หรือรับของขวัญหรือของมีค่า

ทั้งปวงต้องไม่เกินมูลค่า ๕ หมืนวอน และ ๑๐ หมายถึง การจ่ายภาษีสังคม ไม่ว่าจะเป็งานแต่งงาน งานศพ มอบให้ได้ไม่เกินรายละเอียด ๑ แสนวอน

นั่นหมายความว่า เจ้าหน้าที่รัฐรวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องยึดถือปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

บทกำหนดโทษ

โทษปรับ

- เจ้าหน้าที่รัฐให้หรือรับสิ่งของมีค่าจำนวนไม่เกิน ๑ ล้านวอน ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับงานราชการหรือไม่ก็ตาม ต้องระวางโทษปรับไม่ต่ำกว่า ๒ เท่า แต่ไม่เกิน ๕ เท่าของมูลค่าทรัพย์สินนั้น

- เจ้าหน้าที่รัฐรับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ภายนอกเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด เช่น การได้รับเชิญเป็นวิทยากร และอื่น ๆ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕ ล้านบาท (ประมาณ ๑.๕ แสนบาท)

โทษจำคุก

- เจ้าหน้าที่รัฐให้หรือรับสิ่งของมีค่าเกินกว่า ๑ ล้านบาทต่อครั้ง หรือเกินกว่า ๓ ล้านบาทต่อปี อันมีความเกี่ยวเนื่องกับงานราชการ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี และปรับไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท (ประมาณ ๙ แสนบาท)

๕.๒ สหราชอาณาจักร๒๐

รัฐบาลพรรคแรงงานอังกฤษในขณะนั้นได้เสนอให้มีการตรา Bribery Act ๒๐๑๐ ขึ้น กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา โดยเป็นรวบรวมและปรับปรุงกฎหมายเก่า จนถือว่าเป็น “มติใหม่” ของการต่อต้านคอร์รัปชันของอังกฤษ Bribery act ๒๐๑๐ แตกต่างจากแนวทางการต่อต้านคอร์รัปชันเดิม ๆ โดยแทนที่จะมุ่งเป้าจัดการปัญหาการฉ้อโกงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับหรือ เรียกรับสินบน กฎหมายฉบับนี้ มุ่งแก้ไขปัญหาและเสนอทางป้องกันจากมุมมองของภาคเอกชน ผู้ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์ กับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ให้ สินบนแทน โดยมาตรา ๑ บัญญัติว่า การจ่ายสินบน การสัญญาว่าจะจ่ายแก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยหวังผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการตอบแทนถือเป็นความผิดอาญา นอกจากนี้ ยังมีการกระทำความผิดอาญาอีก ๒ เรื่องที่น่าสนใจ คือ การติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และความรับผิดของนิติบุคคลในกรณีบุคลากรของนิติบุคคลนั้นกระทำความผิด

๑) ความผิดฐานติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ

Bribery act ๒๐๑๐ ได้บัญญัติความผิดฐานติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติขึ้นเป็นครั้งแรก ในสหราชอาณาจักร โดยมาตรา ๖ ให้นิยามของคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ (Foreign Public Official)” อย่างกว้าง หมายถึง เจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายบริหารนิติบัญญัติ หรือกระบวนการยุติธรรมของประเทศหรือเขตปกครองใต้ออกสหราชอาณาจักร และไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งภายใน รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น นอกจากนั้น ยังหมายรวมถึง บุคคลใดดำเนินกิจการของรัฐต่างชาติ (Public Function) เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านการสาธารณสุขในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ประการสุดท้าย คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติยังหมายรวมถึง พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่าง ประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติหรือธนาคารโลกก็ได้ ดังนั้น บุคคลหรือนิติบุคคลใดที่ติดสินบน สัญญาว่า จะให้เงินค่าตอบแทน หรือเสนอเงินสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างชาติ ตามคำนิยามข้างต้น ถือว่ามีความผิด ตามมาตรา ๖ แห่งกฎหมายฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม คณะผู้ยกร่างแสดงความเข้าใจถึงธรรมชาติของการดำเนินธุรกิจ ว่าการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับรัฐบาลต่างประเทศหรือการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา ๖ บัญญัติว่าพนักงานสอบสวนและอัยการต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าบริษัทหรือ องค์กรเอกชนหวังผลประโยชน์อย่างไม่ถูกต้องจากการใช้อำนาจหรือจากตำแหน่งรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ รัฐ ต่างชาติ ทั้งนี้ การให้ของสมนาคุณ หรือการจัดให้เจ้าหน้าที่รัฐต่างชาติมาศึกษาดูงานที่อังกฤษ เป็นต้น จึงไม่ถือเป็นความผิดตามมาตรา ๖ ถ้าพิสูจน์ได้ว่าบริษัทหรือองค์กรเอกชนนั้นไม่มีเจตนาหาผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย ดังกล่าว

๒) ความรับผิดของนิติบุคคลในกรณีบุคลากรของนิติบุคคลกระทำความผิด

กฎหมายกำหนดให้ นิติบุคคลมี “หน้าที่” ป้องกันให้ บุคคลที่ เกี่ยวข้องกับบริษัทจ่ายสินบน แก่บุคคลอื่นโดยมีเจตนาหวังผลประโยชน์อย่างไม่ถูกต้องกฎหมาย (มาตรา ๗) ถ้านิติบุคคล ไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยจงใจหรือเจตนา นิติบุคคลนั้นต้องได้รับผิดในการกระทำนั้นด้วย สำหรับคำว่า “บุคคลผู้เกี่ยวข้อง (associated Persons)” นั้น มาตรา ๘(๔) บัญญัตินิยามอย่างกว้างว่า คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือให้บริการใด ๆ แก่ผู้อื่นในนาม

ของบริษัทโดยพิจารณาจากบริบทและสถานการณ์แวดล้อมทั้งหมดและไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีนิติสัมพันธ์กับบริษัทอย่างไร อีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้รับเหมาหรือผู้รับสัญญา (Contractors) ของบริษัทอาจถือว่าเป็น “บุคคล ผู้เกี่ยวข้อง” กับบริษัทหากพิสูจน์ได้ว่าผู้รับเหมาหรือผู้รับสัญญานั้นให้บริการต่าง ๆ แก่บุคคลภายนอกในนามของนิติบุคคลสำหรับมาตรการที่บริษัทสามารถกระทำได้เพื่อควบคุมความเสี่ยงจากโทษของความผิดที่เกิดจากการตัดสินใจบนเจ้าหน้าที่โดยบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล (Bribery Risk) คือ การกำหนดให้มีกระบวนการภายในเพื่อตรวจสอบการกระทำของพนักงานของนิติบุคคลหรือตัวแทนอื่นใดที่ปฏิบัติหน้าที่ในนามของนิติบุคคล เช่น การจัดให้มีการตรวจสอบเชิงความเสี่ยงต่อการให้สินบนเจ้าหน้าที่รัฐของนิติบุคคล (Risk-based due Diligence) และการจัดทำสัญญาจ้างที่นิติบุคคลมีข้อสัญญาเกี่ยวกับการต่อต้านการตัดสินใจบนเจ้าหน้าที่พนักงาน (anti-bribery Terms and Conditions) มีข้อสังเกตว่าการตัดสินใจบนประเภทที่กลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในประเทศ ด้อยพัฒนาทั้งหลาย ได้แก่ การจ่าย “ค่าอำนวยความสะดวก” (Facilitation Payments) เพื่อเป็นการเติม น้ำมันหล่อลื่นให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้การพิจารณาหรือคำขอของตนเร็วขึ้น

กฎหมายฉบับนี้ถือว่าบุคคลหรือนิติบุคคลที่จ่ายเงินค่าอำนวยความสะดวกมีความผิดตามมาตรา ๑ และอาจมีความผิดตามมาตรา ๖ และ ๗ ด้วยแล้วแต่กรณีบทบัญญัตินี้ถือเป็นพัฒนาการทางกฎหมายของประเทศสหราชอาณาจักร เพราะในกฎหมาย Bribery act ฉบับเก่า (Public Bodies Corrupt Practices act ๑๘๘๙) ได้ยกเว้นความผิดของการจ่ายเงินค่าสินบนไว้เป็นกรณีเฉพาะเพื่อรองรับความต้องการของเอกชนที่ทำธุรกิจในประเทศที่มีธรรมเนียมปฏิบัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คำแนะนำขององค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (The ๒๐๐๙ Recommendation of the Organization for Economic Co-operation and Development-OECD) เรียกร้องให้ ประเทศสมาชิก กระทบหนักถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อความน่าเชื่อถือของการบริหารงานและระบบกฎหมายของประเทศที่มีธรรมเนียมปฏิบัติในการจ่ายเงินค่าอำนวยความสะดวกอีกด้วย

๕.๓ ประเทศแคนาดา๒๑

ประเทศแคนาดามีหน่วยงานที่เรียกว่า สำนักงานผู้ตรวจจริยธรรมและผลประโยชน์ทับซ้อนในรัฐสภา หรือ (Office of the Conflict of Interest and Ethics Commissioner) หรือ CEIC ซึ่งจะมีการเผยแพร่ข้อมูลการรับของขวัญหรือการเดินทางของสมาชิกรัฐสภา ไว้ในเว็บไซต์ <http://ciec-ccie.parl.gc.ca/> ให้สาธารณชนได้รับทราบ ซึ่งจะปรากฏข้อมูลการเดินทางต่างประเทศ เช่น เหตุผลของการเดินทาง รายชื่อผู้สนับสนุน ค่าใช้จ่ายมูลค่าของที่ระลึก ซึ่งหากนักการเมือง คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาคนใด ได้รับของขวัญหรือของกำนัลที่มีมูลค่ามากกว่า ๒๐๐ ดอลลาร์แคนาดา หรือราว ๕,๐๐๐ บาท ขึ้นไปต้องแจ้งข้อมูล CEIC ภายใน ๓๐ วันนับจากที่ได้รับของนั้น ตัวอย่างข้อมูลการรับของขวัญของนายจัสติน ทรูโด นายกรัฐมนตรีแคนาดา

กรณีนี้แสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของประเทศที่ใส่ใจเรื่องการมอบของขวัญแก่เจ้าหน้าที่รัฐ และมีการตรวจสอบอย่างละเอียดและระมัดระวังเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อสร้างความโปร่งใส นอกเหนือจากการใช้ข้อบังคับทางกฎหมายเพียงเท่านั้น ส่งผลให้ประเทศแคนาดาได้รับการจัดอันดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) ในปี ๒๐๒๐ ในการจัดอันดับของ Transparency International ติดอันดับ ๑๒ จากทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ ที่เข้าร่วมการประเมิน

๕.๔ ประเทศออสเตรเลีย๒๒

ประเทศออสเตรเลีย มีแนวทางการรับของขวัญและผลประโยชน์จากบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยกำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการทุกแห่งต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนถึงของขวัญ ผลประโยชน์ หรือสิทธิประโยชน์ทั้งหมดที่หัวหน้าส่วนราชการได้รับและมีมูลค่าเกิน ๑๐๐ ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ไม่รวมภาษีสินค้าและบริการ : GST) โดยมีแนวทางในการเผยแพร่ ดังนี้

๑) เผยแพร่ทะเบียนของขวัญและผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งมีมูลค่ามากกว่า ๑๐๐ ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ไม่รวม GST) บนเว็บไซต์ของหน่วยงานหรือกรมของตนเป็นรายไตรมาส

๒) จัดเตรียมลิงก์ไปยังทะเบียนของขวัญและผลประโยชน์ของหัวหน้าหน่วยงานให้แก่คณะกรรมการบริการสาธารณะออสเตรเลียเพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการ

๓) รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และจัดการทะเบียนตามขั้นตอนของหน่วยงาน

๔) ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนภายใน ๓๑ วันหลังจากได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์

๕) เผยแพร่ประกาศ “ไม่มี” (Nil Declaration) ในทะเบียนของขวัญและผลประโยชน์

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการไม่ได้รับของขวัญใด ๆ ในรอบระยะเวลาการรายงาน

โดยแนวทางดังกล่าวข้างต้น ครอบคลุมถึงหัวหน้าส่วนราชการทุกคนที่ได้รับของขวัญ ผลประโยชน์ หรือสิทธิประโยชน์ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ครอบครัวใกล้ชิด และบุคคลที่อยู่ภายใต้การดูแลของหัวหน้าหน่วยงานหากเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทั้งนี้ หัวหน้าส่วนราชการต้องเผยแพร่แนวทางดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายและหัวหน้าหน่วยงานในสังกัดทั้งหมด เพื่อความสอดคล้องและโปร่งใส ควรส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานนำแนวทางดังกล่าวไปปรับให้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติที่ดี ถึงแม้แนวทางดังกล่าวจะไม่ใช้ข้อบังคับ แต่คาดหวังให้หัวหน้าส่วนราชการเปิดเผยของขวัญและผลประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดได้รับซึ่งมีมูลค่าเกิน ๑๐๐ ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ไม่รวม GST) โดยหัวหน้าส่วนราชการอาจกำหนดให้พนักงานบางส่วนต้องรายงานของขวัญและผลประโยชน์ที่เกินเกณฑ์ โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการดังนี้ ๑) การจัดซื้อจัดจ้างและการสรรหาบุคลากร ๒) การกำกับดูแลกิจกรรมของบุคคลหรือธุรกิจ ๓) การแจกจ่ายสินค้า บริการ หรือเงินทุน ๔) การตัดสินใจที่มีผลผูกพัน

ของขวัญหรือผลประโยชน์ หมายถึง สิ่งของหรือบริการใด ๆ ที่หัวหน้าส่วนราชการหรือครอบครัวได้รับซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และอาจรวมถึงรางวัลที่ได้รับจากงานประชุม ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการเข้าร่วมในนามของรัฐบาล โดยของขวัญที่เป็นทรัพย์สินของรัฐต้องดำเนินการตามกฎหมาย PGPa act หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การบริการต้อนรับ (Hospitality) สามารถทำได้หากสอดคล้องกับหน้าที่ราชการ และหาก มีมูลค่าเกิน ๑๐๐ ดอลลาร์ออสเตรเลีย ต้องบันทึกไว้ในบัญชีของขวัญและผลประโยชน์

๒๒ แหล่งที่มา <https://www.apsc.gov.au/working-aps/integrity/integrity-resources/guidance-agency-heads-gifts-and-benefits#why-should-gifts-and-benefits-be-declared>

ตัวอย่างของขวัญหรือผลประโยชน์ ได้แก่ ของขวัญจับต้องได้ การเดินทางหรือที่พักฟรีหรือ ลดราคา ความบันเทิง การต้อนรับส่วนตัว ส่วนลด สมาชิกพิเศษ เช่น ห้องรับรองสายการบิน หรือคลับ หรือ สถานที่อื่น ๆ หรือการปฏิบัติที่ให้สิทธิพิเศษอื่น ๆ (มูลค่าของของขวัญอย่างเป็นทางการจะถูกประเมินโดยพิจารณา จากมูลค่าขายส่ง (ปลอดภาษี) ในประเทศผู้มอบของขวัญ และแปลงเป็นเงินดอลลาร์ออสเตรเลียตามอัตรา แลกเปลี่ยนปัจจุบัน หรือมูลค่าตลาดปัจจุบันของของขวัญในออสเตรเลีย (ไม่รวม GST)

ในกรณีที่ของขวัญหรือผลประโยชน์หลายรายการจากบุคคลหรือฝ่ายเดียวกันอาจมีมูลค่า ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่มีมูลค่ารวมกันมากกว่า ๑๐๐ ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ไม่รวม GST) ควรพิจารณำบันทึกของขวัญหรือผลประโยชน์ดังกล่าวในทะเบียนการรับของขวัญและผลประโยชน์

ของขวัญและสิทธิประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ราชการ ที่ไม่ต้องเปิดเผย เช่น

- ๑) ของขวัญและผลประโยชน์ที่ไม่ได้รับไว้
- ๒) ของขวัญและผลประโยชน์ที่ระบุไว้ในพินัยกรรม
- ๓) ของขวัญที่ให้หรือรับในฐานะส่วนตัว
- ๔) ของขวัญและผลประโยชน์ที่มาจากโครงการช่วยเหลือที่ได้รับอนุมัติ เช่น การช่วยเหลือ

ผู้ประสบภัย

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาว่าการปฏิเสธของขวัญหรือผลประโยชน์จะทำให้เกิดความเสียหาย หัวหน้าส่วนราชการสามารถดำเนินการ ดังนี้

- ๑) เก็บไว้ในทรัพย์สินของรัฐบาล (เช่น เพื่อจัดแสดงต่อสาธารณะ)
- ๒) บริจาคให้ชมรมเพื่อการจับฉลากหรือกิจกรรมทางสังคม
- ๓) บริจาคให้กับองค์กรสาธารณะหรือเอกชน
- ๔) จัดการในวิธีอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

ตัวอย่างทะเบียนการรับของขวัญและผลประโยชน์

วันที่รับ	วันที่บันทึก	รายการของขวัญ/ ผลประโยชน์	รับจาก หน่วยงาน	ชื่อผู้ให้/ องค์กร/ ประเทศ	เนื่องใน โอกาส	มูลค่า (ไม่รวมภาษี สินค้าและ บริการ: GST)

การรายงานรายไตรมาส หรือรอบการเผยแพร่

รอบการรายงานและการเผยแพร่รายงาน

รอบการรายงาน	วันที่เผยแพร่รายงาน
๑ ตุลาคม - ๓๑ ธันวาคม	๓๑ มกราคม
๑ มกราคม - ๓๑ มีนาคม	๓๐ เมษายน
๑ เมษายน - ๓๐ มิถุนายน	๓๑ กรกฎาคม
๑ กรกฎาคม - ๓๐ พฤศจิกายน	๓๑ ตุลาคม
ลายเซ็นต้องมีการปรับปรุงเสมอ	
*รายงานภายใน ๓๑ วันนับจากวันที่ได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์	

๕.๔ ประเทศสิงคโปร์^{๒๓}

ประเทศสิงคโปร์มีองค์กร Corrupt Practices Investigation (CPIB) เพื่อต่อต้านการทุจริต โดยเฉพาะเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติศรัทธาด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและความมั่นคงทางการเมือง โดยในประเทศสิงคโปร์ข้าราชการทุกคนไม่ได้รับอนุญาตให้รับของขวัญหรือการรับเลี้ยงสิ่งบันเทิงต่าง ๆ ทั้งสิ้น (any Entertainment) จากบุคคลที่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับภาครัฐ หากมีบางกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น ของที่ระลึกจากแขกพิเศษให้สามารถรับได้ แต่ต้องส่งต่อให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อมอบคืนให้หน่วยงานทุกครั้ง หากข้าราชการคนใดต้องการที่จะเก็บของขวัญใดเป็นการส่วนตัว จะต้องจ่ายเงินให้กับทางราชการเท่ากับมูลค่าของขวัญนั้น ๆ ซึ่งประเมินโดยเจ้าหน้าที่ประเมินมูลค่าทรัพย์สินจากกระทรวงการคลัง (Non-acceptance of Gifts)

กรณีตัวอย่าง

คดีคอร์รัปชันที่มีวงเงินสูงสุดในปี ค.ศ. ๑๙๙๕ ได้แก่ กรณีที่หัวหน้าวิศวกรขององค์กรของรัฐดูแลระบบสาธารณูปการของประเทศ (PUB) รับเงินสินบนจากผู้รับเหมาเป็นจำนวนเงิน ๑๓.๘๒ ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ ถูกศาลพิจารณามีความผิด โดยตัดสินจำคุกเป็นเวลา ๑๔ ปี และจ่ายค่าปรับเท่ากับจำนวนเงินที่รับไป จำนวน ๑๓.๘๕ ล้านดอลลาร์สิงคโปร์

๖.แนวทางการขับเคลื่อน “นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่” มี ๒ ชั้น ดังนี้

๖.๑ การประกาศเจตนารมณ์นโยบาย No Gift Policy ขององค์กรหรือหน่วยงาน เป็นการประกาศเจตนารมณ์โดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กร เพื่อแสดงให้บุคคล หรือหน่วยงาน หรือสาธารณชน รับรู้ว่าคุณผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนในหน่วยงาน มีเจตนารมณ์ที่จะไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิด ทั้งในขณะ ก่อน และหลังการปฏิบัติหน้าที่ และการรับนั้นจะส่งผลให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวจะต้องทำการประกาศฯ เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการและลงนามโดยผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้น ๆ (ซึ่งเป็นผู้ประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าว) และให้จัดทำประกาศเป็นภาษาอังกฤษด้วย (อย่างน้อยสองภาษา) โดยในการประกาศฯ อย่างน้อยจะต้องมี ข้อความที่แสดงให้เห็นว่าเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ในประกาศฯ นั้นด้วย และเผยแพร่ลงใน Website หลักของหน่วยงาน

หมายเหตุ การประกาศฯ ให้ประกาศในทุกปีงบประมาณ (ถึงแม้ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน ยังเป็นบุคคลเดิม) และให้เผยแพร่ประกาศใน Website หลักของหน่วยงาน รวมช่องทางอื่น ๆ ที่หลากหลาย

๖.๒ การปลูกจิตสำนึก หรือสร้างวัฒนธรรมองค์กร โดยหน่วยงานจะต้องจัดให้มีการดำเนินกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ปลูกจิตสำนึก และสร้างทัศนคติ ค่านิยมที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัด ให้มีจิตสำนึกไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐต้องร่วมมือกันสร้างวัฒนธรรมองค์กรใหม่ ที่จะปฏิบัติงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ หรือของขวัญ ภายใต้บริบทของหน่วยงานตนเอง เช่น การประชุมผู้บริหารประจำเดือน การอบรมให้ความรู้ และปลูกจิตสำนึก การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านการรับสินบนในรูปของขวัญ การสร้างมาตรการและแนวทางภายในองค์กรในการปฏิเสธการรับของขวัญและนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันในองค์กร เป็นต้น โดยผู้บริหารสูงสุดหรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน ของหน่วยงานต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย เมื่อดำเนินการแล้ว ให้เผยแพร่การดำเนินการดังกล่าวใน Website หลักของหน่วยงาน

^{๒๓} แหล่งที่มา : https://www.nacc.go.th/images/research_eak/shapter๔.pdf

^{๒๔} กองป้องกันการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ.สรุปความหมาย.วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘

ภาคผนวก

แบบรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy
จากการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับบุคคล

แบบรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่
ชื่อหน่วยงาน/ส่วนราชการ.....

ข้าพเจ้า.....นามสกุล.....ตำแหน่ง.....สังกัด
.....ขอรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติ
หน้าที่ ดังนี้

วันที่ ได้รับ	รายละเอียดของขวัญฯ	ผู้ให้ของขวัญ				รับในนาม	
		ภาครัฐ	เอกชน	ประชาชน	อื่นๆ	หน่วยงาน	รายบุคคล

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
ตำแหน่ง.....
วันที่/...../.....

สำหรับผู้บังคับบัญชา

ตามที่ได้รับรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ตาม
รายละเอียดข้างต้นแล้วนั้น ขอให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- เห็นควรให้ส่งคืนผู้ให้
 ส่งมอบให้แก่หน่วยงาน
 อื่นๆ.....

ลงชื่อผู้บังคับบัญชา
ตำแหน่ง.....
วันที่/...../.....

หมายเหตุ: ๑. ให้รายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy โดยให้ผู้บังคับบัญชา
เหนือผู้รับ ๑ ลำดับชั้น (ผอ.กอง/สำนัก/รองอธิบดีหรือเทียบเท่า/อธิบดีหรือเทียบเท่า) เป็นผู้พิจารณาในกรณี
ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับของขวัญหรือของกำนัล ดังกล่าว

๒. การรายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร
ให้รับรองตนเอง

แบบสรุปรายงานตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่
ชื่อหน่วยงาน/ส่วนราชการ.....
ประจำปีงบประมาณ.....

รายงานผลการขับเคลื่อนตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ ของหน่วยงานข้าราชการ และ
เจ้าหน้าที่ในสังกัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. การประกาศเจตนารมณ์ตามนโยบาย No Gift Policy ขององค์กรหรือหน่วยงาน

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	วันที่ประกาศ	ข้อมูลประกอบ

๒. การปลูกจิตสำนึก หรือสร้างวัฒนธรรมองค์กร

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	วันที่ดำเนินการ	รูปแบบการดำเนินการ	ข้อมูลประกอบ

๓. รายงานการรับของขวัญและของกำนัลตามนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่

ของขวัญและของกำนัลที่ได้รับ	จำนวน (ครั้ง)
ผู้ให้ของขวัญ	
๑) หน่วยงานภาครัฐ	
๒) หน่วยงานภาคเอกชน	
๓) ประชาชน	
๔) อื่น ๆ	
รับในนาม	
๑) หน่วยงาน	
๒) รายบุคคล	
การดำเนินการเกี่ยวกับของขวัญที่ได้รับ	
๑) ส่งคืนแก่ผู้ให้	
๒) ส่งมอบให้แก่หน่วยงาน	
๓) อื่น ๆ โปรดระบุ	

๔. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของหน่วยงาน

๕. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของหน่วยงานต่อนโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้รายงาน

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้รับรองรายงาน

หมายเหตุ ให้ผู้บริหารสูงสุดขององค์กร หรือผู้รักษาราชการแทน หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน เป็นผู้รับรองรายงานและ
เผยแพร่ลงเว็บไซต์

